

brugte paa en underlig Maade baade for og mod den Sag, som ligger bag ved den, og saaledes ere mange Ord brugte under vor hele politiske Udvikling. (Hør!) Der er enkelte af disse Ord, som ogsaa under denne Discussion ere komne frem og som maaskee kunne trænge til en kort Belysning. Nævnlig er det Ord kommet frem, som jeg ikke troer, at man, naar man paa Rigsdagen har en saa uafhængig Stilling, som jeg, skal frygte for at trække frem; jeg sigter til „den europæiske Nødvendighed.“ Dette Ord er ofte brugt ogsaa under denne Discussion uden nogen nærmere Betegnelse, uden at man har vist, hvorpaa denne Nødvendighed berøver. Jeg maa foreløbigt bemærke, at Striden allerførst dreier sig om, hvor langt Nødvendigheden gaar, om det nævnlig er en Nødvendighed at forandre Kongelovens Arvefølge, idet Mange jo paastaar, at det slet ikke ligger i Tractaterne. Men, hvad er dernæst den europæiske Nødvendighed? naar er den til? Ja, naar en fremmed Magt staaer i Landet med Sværdet i Haanden og har overvundet os, da er Nødvendigheden ganske vist tilstede (Hør!). Men dernæst gaae vi et Skridt tilbage og spørge: Naar nu en fremmed Magt staaer ved Landets Grændse med en Hær, er Nødvendigheden da tilstede? — Havde vi svaret Ja dertil i 1848, da havde Slesvig været tabt, og Holsteen ligesaa, de havde ikke blot været tabte i constitutionel Henseende, men, mine herrer! ogsaa i monarchisk Henseende; thi Modstandernes Paastand gif ud paa, at de begge havde en særskilt Arvefølge, forskjellig fra Danmarks. Læg altsaa Mærke til, mine herrer, at den europæiske Nødvendighed er endnu ikke ganske tilstede, selv naar Sjænden staaer

med sin Magt ved Landets Grændser, og dette skal man ikke være bange for at trække frem, naaget Mange bære ved Tanken om Krig. Det bør i det Hele ikke være tilladt, at Nationens Selvbevidsthed saaledes ideligt forkues, som det skeer. Det var sørgelige Ord, som faldt igaar, at den danske Armee ingen Deel havde i Landets Befrielse (Det er ikke sagt!). Tre Ordene ikke faldne, da var det Meningen (Nei!) Nuvel, lader os ikke trættes om det (Jo! — En Stemme: Det er en fornærmelig Paastand!) Jeg skal nævne de Ord, der bleve sagte, jeg troer, jeg erindrer dem nøiagtigt. Den ærede Taler sagde, at der maatte være noget Andet end den danske Hær; disse Ord sagde han (Rigtigt!), og saa havde han spurgt sig selv: Er det da ikke Keiseren af Rusland („Selvherkeren“) ganske rigtigt, „Selvherkeren over Rusland“, og derpaa svarede han: „Jo!“; det var den sikkre Tankegang; jeg veed ikke, om Rigsdagstidenden er kommen, der kunde vi jo læse selve Ordene. Men det maae vi vel lægge Mærke til, at det kan paa ingen Maade siges, og i den Henseende tør jeg appellere til den daværende Regjerings Medlemmer, om ikke netop den Modstand, vor Armee satte imod til forskjellige Tider, var det væsentligste Moment, og om Nogetsomhelst kunde være opnaaet uden det („Det Hele blev ikke opnaaet derved!“) Nei, ganske vist, Østerrig, Preussen, Rusland, England, Frankrig, Sverrig og Norge, enhver af disse Magters Deeltagelse har ogsaa været et Moment (Hør!); hvem vil nægte det? Alle Forholdene have bidraget dertil. (Ne: Det er Nødvendigheden!)

Formanden: Det forekommer mig, at en videre Forsølgelse af denne Meningsulighed ikke kan give noget egentligt Udbytte for Sagen.